

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ

PAŽYMA

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2017 M. KOVO 1 D. NUTARIMO NR. 149 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO“ (Projektas Nr. 1), „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2017 M. KOVO 1 D. NUTARIMO NR. 150 „DĖL KAI KURIŲ LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS“ (Projektas Nr. 2) IR „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2017 M. KOVO 1 D. NUTARIMO NR. 149 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO“ (Projektas Nr. 3) PROJEKTŲ (toliau kartu – Projektai) (TAP-22-243(3), TAP-22-244(3); TAIS NR. 21-21890(4), NR.21-21891(4); TAP-22-1193(2), TAIS NR. 22-6406(3))
2022-07-07 Nr. NV-1982

Vilnius

Projektų rengėjas: Švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau – ŠMSM), Energetikos ministerija (toliau – EM).

Projektų tikslas:

- ŠMSM (Projektai Nr. 1, 2) - papildyti Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimą Nr. 149 „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo įgyvendinimo“ Studijų stipendijų skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašu (toliau – Aprašas) ir jį aktualizuoti, kad nuostatos atitiktų Mokslo ir studijų įstatymo ir praktikoje taikomą reguliavimą;
- EM (Projektas Nr. 3) - skirti tikslines skatinamąsias stipendijas (toliau – tikslinės stipendijos), studijuojantiems valstybės finansuojamose vietose pagal pirmosios ir (ar) antrosios pakopos studijų programas susijusias su veikla energetikos sektoriuje. Taip pat tikslines stipendijas skirti ne tik studijuojantiems pagal pirmosios ir (ar) antrosios pakopos studijų programas susijusias su veikla žemės ūkio ir miškininkystės, bet ir maisto ūkio bei veterinarijos sektoriuose.

Dabartinė situacija:

- Projektai Nr. 1, 2. Šiuo metu Aprašas nėra inkorporuotas į bendrą Vyriausybės nutarimą, kuriuo patvirtinti visi Mokslo ir studijų įstatymo įgyvendinamieji teisės aktai. Aprašas nebuvo aktualizotas keičiantis Mokslo ir studijų įstatymui ir kitiems teisės aktams. Aprašas reglamentuoja studijų stipendijų skyrimo kriterijus, administravimo ir lėšų mokėjimo tvarką. Apraše nustatyta, kad: studijų stipendijos gali būti skiriamos valstybės nefinansuojamose studijų vietose studijuojantiems pirmosios pakopos, vientisųjų studijų, antrosios pakopos ir doktorantūros studijų studentams; skiriamos tik tų aukštųjų mokyklų studentams, kurios priimdamos studentus taiko ne žemesnį nei ŠMSM nustatytą mažiausią stojamąjį konkursinį balą; studijų stipendijos neturi teisės gauti asmenys priimti į valstybės finansuojamas studijų vietas, pakartotinai studijuojantys pagal tos pačios arba žemesnės pakopos studijų programą ar doktorantūroje ir kt.; studijų stipendija skiriama visam studijų laikotarpiui; jos dydis metams atitinka norminės vieno studijų metų studijų kainos dydį; studijų stipendijas administruoja Valstybinis studijų fondas (toliau – Fondas) ir kt.
- Projektas Nr. 3. Paramos aukštųjų mokyklų studentams teikimo tvarkos apraše (toliau – Aprašas) nustatyta, kad:
 - tikslinės stipendijos gali būti skiriamos valstybinių aukštųjų mokyklų studentams, studijuojantiems valstybės finansuojamose studijų vietose, pagal pirmosios pakopos ir (ar) antrosios pakopos studijų programas, susijusias su veikla žemės ūkio ir miškininkystės sektoriuose, pirmame kurse. Jos skiriamos aukštosios mokyklos nustatyta tvarka ir mokamos iš Žemės ūkio ministerijos (toliau – ŽŪM) (pagal studijų programas, susijusias su veikla žemės ūkio sektoriuje) ir Aplinkos ministerijos (toliau – AM) (pagal studijų programas, susijusias su veikla miškininkystės sektoriuje) asignavimų. ŽŪM ir AM skiria 200 Eur dydžio tikslinę stipendiją. ŽŪM tikslinės stipendijos skiriamos studijuojantiems programoms susijusias su veikla žemės ūkio sektoriuje Vytauto Didžiojo, Lietuvos sveikatos mokslų, Vilniaus Gedimino

technikos universitetuose ir Kauno miškų ir inžinerijos, Vilniaus, Kauno, Utenos ir kt. kolegijose. AM – studijuojantiems miškininkystę Vilniaus Gedimino technikos universitete;

- tikslinės stipendijos studentams studijuojantiems valstybės finansuojamose vietose pagal pirmosios ir (ar) antrosios pakopos studijų programas susijusiomis su veikla energetikos sektoriuje iš valstybės biudžeto šiai dienai neskiriamos. Jas atskiromis iniciatyvomis skiria verslo subjektai. Pastebimos neigiamos tendencijos - studijų programose nesurenkamas reikiamas studentų skaičius (šiuo metu studijuoja 216 studentų, iš kurių praeitais metais buvo priimti 57 asmenys) ir kt. EM atlikta aukštųjų mokyklų apklausa patvirtino, kad ruošiamų energetikos specialistų skaičius dažnu atveju mažėja. Pastebima teigiama skatinamųjų stipendijų įtaka studentų skaičiaus augimui (pvz., VGTU pagal Pastatų energetikos bakalauro programą studijuojančių studentų skaičius išaugo nuo 11 (2019 m.) iki 18 (2020 m.), AB „Vilniaus šilumos tinklai“ skyrus skatinamąsias stipendijas pagal šią programą studijuojantiems studentams).

Projektų esmė, nauda.

- Projektu Nr. 1 siūloma papildyti Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimą Nr. 149 „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo įgyvendinimo“ Aprašu ir aktualizuoti Aprašo nuostatas, kad jos atitiktų Mokslo ir studijų įstatymo, kitų teisės aktų ir praktikoje taikomas nuostatas. Apraše siūloma:
 - papildyti nuostatomis dėl studijų stipendijų skyrimo ir trumpųjų studijų studentams;
 - patikslinti atvejus kuomet studentai neturės teisės gauti studijų stipendijos (kai jie priimti ar perkelti į valstybės finansuojamą studijų vietą; studijuojantys valstybės finansuojamoje vietoje pagal kitą tos pačios pakopos studijų programą ar kitoje valstybės finansuojamoje doktorantūroje ir kt.);
 - detalizuoti studijų stipendijų skyrimo trumposios pakopos, pirmosios pakopos, vientisųjų studijų, antrosios pakopos ir doktorantūros studijų studentams procedūras (nustatomi terminai per kuriuos atranką vykdanči institucija pateikia Fondui studentų turinčių teisę gauti studijų stipendiją sąrašą, nurodoma kokie duomenys turi būti pateikti tame sąrašė ir kt.);
 - detalizuoti studijų stipendijų mokėjimo terminus ir tvarką (nurodoma, kad Fondas studijų stipendiją kas mėnesį perveda į studento prašyme nurodytą sąskaitą; aktualizuojami terminai kuriais bus išmokamos studijų stipendijos; nustatoma kokiais atvejais studijų stipendijos mokėjimas bus nutraukiamas (pvz., kai studentas neatitiks gero mokymosi kriterijų, kai nutrauks studijas arba bus pašalintas) ir kt.);
 - studijų stipendijos bus skiriamos visam studijų laikotarpiui valstybės nefinansuojamose studijų vietose aukštosiose mokyklose studijuojantiems trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų, antrosios pakopos ir doktorantūros studijų studentams, surinkusiems aukščiausius konkursinius balus ir atitinkantiems ŠMSM ministro nustatytą mažiausią stojamąjį konkursinį balą, jos dydis atitiks vieno studijų metų kainos dydį ir bus mokamos neatsižvelgiant į asmens gaunamas pinigines išmokas.
- Projektu Nr. 2 pripažįstamas netekusiu galios Vyriausybės nutarimas, kuriuo buvo patvirtintas Aprašas.
- Projektu Nr. 3 siūloma nustatyti tikslinių stipendijų skyrimą valstybinių aukštųjų mokyklų studentams, studijuojantiems valstybės finansuojamose vietose:
 - pagal pirmosios ir (ar) antrosios pakopos studijų programas, susijusias su veikla energetikos sektoriuje. EM numato, kad 2022 m. studento valstybės finansuojamos vietos tikslinės stipendijos mėnesinis dydis būtų 213 Eur. Tikslines stipendijas (12 stipendijų) skirti pagrindinių universitetų su energetika susijusių studijų programų studentams. Numatytos lėšos šiam tikslui 2022 m. – 23 000 Eur. Lėšas planuojama skirti iš EM skirtų valstybės biudžeto asignavimų. EM ministras nustatys su energetikos sektoriais susijusių studijų programų, kurių studentams bus skiriamos šios tikslinės stipendijos, sąrašą, taip pat šių stipendijų skaičių pagal programas bei jų dydį. Tikslinė stipendija galės būti skiriama visam studijų laikotarpiui aukštosios mokyklos nustatyta tvarka.
 - pagal pirmosios pakopos ir (ar) vientisųjų studijų ir (ar) antrosios pakopos studijų programas, susijusias su veikla maisto ūkio ir veterinarijos sektoriuose, pirmame kurse. Siekiama į žemės ūkį pritraukti ir parengti daugiau jaunų aukštos kvalifikacijos specialistų, juos skatinant

tikslinėmis stipendijomis. Stipendijoms poreikį pateikė 9 aukštosios mokyklos. Tikslinės stipendijos dydis – 200 Eur. Iš viso rudens semestre planuojama mokėti tikslines stipendijas 145 studentams, tam numatyta 145 tūkst. Eur. Bus mokama iš ŽŪM asignavimų. ŽŪM ministras nustatys su maisto ūkio, veterinarijos sektoriais susijusių studijų programų, kurių studentams bus skiriamos šios tikslinės stipendijos, sąrašą, taip pat šių stipendijų skaičių pagal programas bei jų dydį.

- Studentui nutraukus studijas arba ją pašalinus iš aukštosios mokyklos, tikslinės stipendijos mokėjimas nutraukiamas. Tikslinės stipendijos mokėjimas stabdomas, jeigu studentas turi akademinių skolų arba išeina akademinių atostogų.

Numatoma nauda: aiškesnės studijų stipendijų skyrimo ir mokėjimo procedūros; su energetika, žemės ūkiu susijusių mokslų studijų programos taps patrauklesnės, paskatins studentus rinktis tas sritis, kurių specialistai reikalingi valstybei.

Atitiktis Vyriausybės programai. Tiesiogiai Vyriausybės programos neįgyvendina.

Derinimas. Projektai Nr. 1 ir Nr. 2 suderinti su Teisingumo ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Finansų ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Fondu, Lietuvos studentų sąjunga, Lietuvos universitetų rektorių konferencija, Lietuvos kolegijų direktorių konferencija, Valstybine duomenų apsaugos inspekcija ir patikslinti pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Projektas Nr. 3 suderintas su Finansų ministerija, ŠMSM, Teisingumo ministerija, Lietuvos universitetų rektorių konferencija ir patikslinti pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės ir Socialinės politikos grupių pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Projektai svarstyti 2022 m. liepos 5 d. tarpinstituciniame pasitarime kuriame, atsižvelgiant į Teisės grupės pateiktą pasiūlymą, taip pat nuspręsta išleisti šiuos Projektus apjungti.

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlome Projektus svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje ir **teikiant pasirašymui Projektus apjungti.**

Socialinės politikos grupės patarėja

Aistė Zedelytė-Kaminskė

tel. 8 706 63 741, el.p. aiste.zedelyte@lr.lt